

حقیقت

راهنمای مستندهای روز

۷۲ ساعت

۱

■ کارگردان:
مصطفی شوقی
■ یک ساعت و ۱۱ دقیقه
■ محصول ایران
۱۴۰۰

مستند ۷۲ ساعت، روایتی دست اول و دقیق از سه روز پایانی زندگی شهید حاج قاسم سلیمانی است که در گفتگو با نزدیکان ایشان به دست آمده است. فیلم مستند ۷۲ ساعت به کارگردانی مصطفی شوقی در سال ۱۴۰۰ ساخته شده است. این فیلم محصول کشور ایران و در ژانر مستند و سیاسی تاریخی است.

آوانتاژ

۲

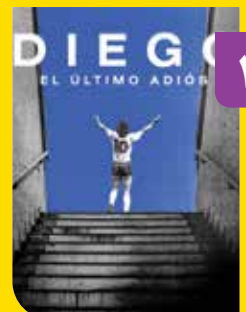

■ کارگردان: محمد کارت
■ یک ساعت و ۸ دقیقه
■ محصول ایران - ۱۳۹۵

«آوانتاژ» جوایزی چون تندیس بهترین کارگردانی فیلم‌های بلند، تندیس بهترین موسیقی و بهترین صدا و نامزدی بهترین تدوین یازدهمین جشنواره سینما حقیقت، نامزدی بهترین فیلم هنر و تجربه، نامزدی سیمرغ بلورین بهترین فیلم و بهترین کارگردانی سی و پنجمین جشنواره فیلم فجر، جایزه بهترین فیلم بین الملل و ویژه هیئت داوران ششمین جشنواره فیلم شهر و جایزه بهترین مستند حوزه اعتیاد در دهه نود را نیز به خود اختصاص داده است. آوانتاژ روایتی است از زندگی تعدادی کارتن خواب رو به بهبود، که مسیر تلاش برای بهتر زندگی کردن را طی می کنند. آن ها همه برخاسته از گورند...

دیگو: آخرین خداحافظی

۳

این مستند، آخرین سال زندگی دیگو مارادونا را از زبان دوستان، اعضای خانواده و یاران سابق او بازگو می کند و انسان دوستی ای که در طبیعت او رخنه کرده بود را آشکار می کند. در میان پاندمی کرونا و با وجود

اشک و اندوه ها، و در خاکسپاری ای به سبک مارادونا، او را راهی جهان ابدیت می کنند. فیلم دیگو: آخرین خداحافظی به کارگردانی سباستین الفی در سال ۲۰۲۱ ساخته شده است. این فیلم محصول کشور آرژانتین و در ژانر مستند و بیوگرافی است. در این فیلم کارلوس بیلاردو، خورخه بوروچاگا، ماریانا کپلند و استفانو سسی به هنرمندی پرداخته اند.

نوابغ عصر جدید

نگاهی به مهم ترین مستندهای خارجی به نمایش در آمده در سالی که گذشت

پادشاه اوتو

ساخته کریستوفر آندره مارکس

«پادشاه اوتو» با نقل قولی از کتاب ادیسه ی هومر و تصویری از حضور اتو ریهاگل در استادیوم پاناتینیک شهر آتن آغاز می شود. حضوری که با آن نماها و حرکات دوربین از پشت قهرمان فیلم، به گونه ای طراحی و صحنه پردازی شده که شمایل یک اسطوره را در ذهن متبادر می کند. اسطوره ای در ورزشگاهی که یادآور اسطوره های باستانی یونانی ها است. اسطوره ای امروز یونانی ها اما نه یک یونانی، که یک آلمانی است. یک آلمانی منضبط و سختکوش که به یونان آمد، مأموریت تاریخی خویش را بر عهده گرفت و معجزه ای آفرید که در تاریخ این کشور جاودان باقی خواهد ماند.

کریستوفر آندره مارکس برای معرفی بهتر و بیشتر ریهاگل، به کمی دورتر می رود. به سال های آغازین زندگی او در شهر اسن آلمان. سال هایی که زندگی اهالی این شهر کاملاً تحت تاثیر اتفاقات جنگ جهانی دوم و بمباران متفقین بوده و به شکلی سخت و متفاوت رقم خورده است. ریهاگل خودش در مقام توصیف آن شرایط دشوار بر می آید و ضمن یادآوری آن چه در دوران جنگ و پس از جنگ بر سر او و خانواده اش آمده، از دلایل گرایش به فوتبال پرده بر

از دوران کودکی مریم و حرف هایش درباره ی این که در دوران راهنمایی، ریاضی اش چندان خوب نبوده و با توجه به علاقه وافرش به کتاب و رمان، گمان می کرده روزی نویسنده خواهد شد، مخاطب را به شنیدن هر چه بیشتر داستان زندگی او فرا می خواند. با این حال بخش عمده ی زمان فیلم به پخش صحبت های همسر، اساتید، دوستان و همکلاسی های مریم میرزاخانی اختصاص دارد. صحبت هایی که از زوایای مختلف، ابعاد شخصیتی این نابغه ی متواضع را می شکافند و هر چه که از زمان فیلم پیش می رود، غم حاصل از نبود او را پررنگ تر می کنند. به خصوص آنجا که فیلم از تلاش های او در مسائل مربوط به هندسه ی سطوح، پرده برمی دارد و نمایش دست نوشته ها و چرک نویس های مریم، تصاویر گرافیکی فیلم را تکمیل می کنند.

یکی از تکان دهنده ترین بخش های فیلم به شرح واقعی ناگوار سقوط اتوبوس حامل دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف به داخل دره می پردازد. حادثه ی دردناکی که منجر به درگذشت و مجروح شدن برخی از دانشجویان شد و مریم و رویا بهشتی، دوست صمیمی و همکلاسی قدیمی مریم، بسیار خوش شانس بودند که از این حادثه، جان سالم به در بردند. حادثه ای که می توانست پایان زود هنگام تری را برای زندگی کوتاه مریم رقم بزند و اساساً ساخت و تماشای چنین فیلمی را منتفی کند.

از سویی دیگر چیزی که بیش از هر چیز در ظاهر و گفته های دیگران درباره ی مریم میرزاخانی به چشم می آید، سادگی، فروتنی و بی آلاچی اوست. گویی آن همه نبوغ و استعداد شگرف، نه تنها باعث غرور کاذب اش نشده بلکه به درک بهتر او از حقایق زندگی و واقعیات غیر قابل انکار عالم وجود منجر شده است.

فرهاد خالیدی نیک

منتقد

شاید بتوان گفت فیلم های مستند قابل توجه که هر سال ساخته می شوند و به نمایش در می آیند، بیش یا به اندازه برترین فیلم های داستانی باشند. علاقه مندان به آثار مستند همیشه اثری در میان فیلم های مستند می یابند که از آن لذت ببرند، بیاموزند و آن را به خوبی به خاطر بسپارند. فیلم هایی که برخلاف آثار داستانی، گنجینه اطلاعات تماشگر را افزوده و آموخته هایش را افزایش می دهند. تعدادی از این فیلم ها را مرور می کنیم هر چند که بسیاری از برترین آثار مستند در این نوشته نمی گنجند.

رموز سطح

ساخته پاول چیچری

«رموز سطح» مستند و زندگی نامه ای است محصول کمپانی زالا فیلمز درباره ی زندگی و فعالیت های علمی مریم میرزاخانی؛ ریاضیدان نابغه ای که هنوز در ابتدای راهی بزرگ بود و چه حیف که خیلی زود از دنیا رفت. فیلم با نریشن هایی از زبان مریم میرزاخانی آغاز و دنبال می شود. نمایش عکس هایی